

Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Η ΠΡΟΚΟΠΗ ΤΗΣ

30-11-10

Η κατάληξη της Ελληνικής οικονομίας βάζει προβληματισμούς, σε όλους τους σκεπτόμενους ανθρώπους, για τα αίτια. Βεβαίως η Ελλάδα είναι μια πολύ «νεαρή» σύγχρονη χώρα (180 ετών), παρόλο τον αρχαίο της πολιτισμό. Θα μπορούσε λοιπόν να πει κανείς, ότι χρειάζονται αρκετά χρόνια, για να κάνει μια νεαρή χώρα τη πορεία της. Από αυτή τη σκοπιά, θα πρέπει να έχουμε υπομονή για μερικές ακόμα γενιές, για να δούμε προκοπή. Από την άλλη πλευρά όμως, δεν παύει να διερωτάται κανείς, πως είναι δυνατόν, μια τόσο «ξύπνια» και «καπάτσα» φυλή, όπως είναι οι Έλληνες, δε κατόρθωσε να πιάσει μερικές οφθαλμοφανείς ευκαιρίες «από τα μαλλιά» και να προκόψει. Ποιοι φταίνε ;

Ακούμε τελευταία καθημερινά, ότι απαραίτητη προϋπόθεση για να ξεφύγουμε από τη δίνη της κρίσης είναι η ανάπτυξη. Τι σημαίνει όμως ανάπτυξη ; Πως μπορούμε να τη πετύχουμε ; Ας δούμε μερικές απλοϊκές βασικές έννοιες, για να αξιολογήσουμε τι κάναμε και τι δε κάναμε και πως μπορούμε να ξεφύγουμε.

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ) : Ο δείκτης αυτός είναι η συνολική αξία των αγαθών και υπηρεσιών που πωλούνται (τιμολογούνται - φορολογούνται) εντός του έτους. Προφανώς στο δείκτη αυτό δεν περιλαμβάνονται τα «μαύρα». Στην Ελλάδα σήμερα το ΑΕΠ είναι περίπου \$320 δις.

Ετήσιος Ρυθμός Ανάπτυξης : Ο δείκτης αυτός αποτελεί τη ποσοστιαία μεταβολή του ΑΕΠ εντός του έτους. Μπορεί να είναι και αρνητικός, οπότε μιλάμε για ύφεση. Σημειώνεται εδώ, ότι για να υπάρξει πραγματική ανάπτυξη (και όχι απλά ονομαστική), ο δείκτης ανάπτυξης πρέπει να είναι μεγαλύτερος από το πληθωρισμό (σήμερα 5,5% !). Στην Ελλάδα σήμερα ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης είναι περίπου -3,5% (30/6/10) !

Κατά κεφαλήν εισόδημα : Είναι απλά το πηλίκο του ΑΕΠ δια του πληθυσμού της χώρας. Αν αυξάνεται αυτός ο δείκτης (μετά τη διόρθωση για το πληθωρισμό), βελτιώνεται (κατά μέσο όρο) το βιοτικό επίπεδο. Τονίζεται εδώ, ότι ο δείκτης αυτός αποτελεί μια μέση τιμή και αδυνατεί να αντικατοπτρίσει τις ανισότητες. Εξακολουθεί να υποβόσκει ο διαπίστωση του Vilfredo Pareto, ότι το 80% του πλούτου βρίσκεται στα χέρια του 20% του πληθυσμού.

Μετά τα παραπάνω στοιχειώδη, είναι προφανές, ότι ανάπτυξη σημαίνει αύξηση του ΑΕΠ. Πως όμως μπορεί να γίνει αυτό ; Έχει η Ελλάδα «τα κότσια» να αυξήσει το ΑΕΠ της ; Σήμερα ολόκληρη η ανθρωπότητα, τουλάχιστον στη Δύση, αντιμετωπίζει τη σοβαρότερη ύφεση από τον καιρό του «μεγάλου κραχ». Είναι κάτι σαν μια παγκόσμια επιδημία γρίπης : Άλλοι οργανισμοί διαθέτουν ισχυρά αντισώματα και κάποτε τη ξεπερνάνε και άλλοι είναι αδύναμοι και τους παίρνει το ποτάμι. Κάθε χώρα είναι ένας «οργανισμός» και οφείλει, **με τη καθοδήγηση των ηγετών της** (γιατρών) και καλλιέργει τα κατάλληλα αντισώματα και να ανθίσταται στη κακιά στιγμή. Τα αντισώματα αυτά δεν είναι τίποτα άλλο, παρά το παραγωγικό δυναμικό: **Κάθε χώρα πρέπει να διερευνάει και να εντοπίζει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα παραγωγής αγαθών ή υπηρεσιών που διαθέτει και να τα καλλιεργεί, σε τρόπο ώστε να εμφανίζεται διαφοροποιημένη και ανταγωνιστική στο παγκοσμιοποιημένο εμπορικό στίβο.** Τα πλεονεκτήματα αυτά μπορεί να απορρέουν από τον ορυκτό πλούτο, τη Γεωγραφική θέση, τις παραδόσεις ή τις δεξιότητες των ανθρώπων. Τι θα μπορούσε όμως να «φτιάξει» η Ελλάδα που να έχει τις παραπάνω ιδιότητες ; Κατά τη γνώμη μου, δυο φανερές ευκαιρίες, που δυστυχώς σχεδόν χάθηκαν, είναι οι εξής :

1. **Τουρισμός** : Διαθέτουμε τη πιο όμορφη χώρα του κόσμου, που τυχαίνει να φιλοξενεί και τα πιο αξιόλογα μνημεία του Αρχαίου Πολιτισμού. Με δεκάδες χιλιόμετρα ακτών και εκατοντάδες νησιά, καθώς και άριστο κλίμα, είναι απορίας άξιο πως κατορθώσαμε να καταντήσουμε αυτό το κλάδο να καρκινοβατεί. Αντί μιας ισόρροπης ανάπτυξης, καθοδηγούμενης από άξιους ηγέτες, είδαμε μια αλόγιστη ανάπτυξη «προσοδοθηρίας», με το κάθε επενδυτή να κυνηγάει «αρπαχτές» για επιδοτήσεις και να υποβαθμίζει το περιβάλλον. Σήμερα δεν τολμάει κανείς να πλησιάσει το Ιστορικό Κέντρο (αλλοδαποί σε ανέχεια), ενώ οι τουριστικές επιχειρήσεις είναι στο χείλος του γκρεμού.
2. **Logistics** : Η Γεωγραφική θέση της χώρας μας αποτελεί πραγματική πρόκληση για την ανάπτυξη των υπηρεσιών logistics : Στη κυριολεξία, μπορεί να αποτελέσει εμπορική είσοδο για τη τροφοδοσία όλης της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Οι υπηρεσίες αποθήκευσης και μεταφοράς, καθώς και οι υποστηρικτικές σε αυτές διεργασίες, αποτελούν μια πραγματική ευκαιρία ανάπτυξης. Δεν είχαμε όμως τη τύχη να έχουμε μπροστάρηδες (ηγέτες). Θυμάμαι το 2000, όταν παρακολούθησα ένα σεμινάριο με θέμα τις ευκαιρίες ανάπτυξης. Όλο το θέμα ήταν η παρουσίαση του αναπτυξιακού νόμου 2601/98 (ίσχυε μέχρι το 2004), ο οποίος επιδοτούσε μόνο τους πρωτογενείς και δευτερογενείς τομείς (παραγωγή αγροτικών και βιομηχανικών αγαθών). Προσπαθήσαμε τότε, σαν πάροχοι 3PL, να «ξετρυπώσουμε» δυνατότητες επιχορήγησης, «βαφτίζοντας»

τις επιχειρήσεις μας «Γεωργικές», ώστε να ενταχθούμε στο πρωτογενή τομέα. Βεβαίως, και να το κατορθώναμε, γνωρίζαμε οι άμοιροι τι μας περίμενε από την έλλειψη υποδομών δρόμων και χωροταξίας : Γίνονται logistics χωρίς αυτά ; Σε μια εποχή, όπου όλη η παραγωγή της Δύσης είχε μετακινηθεί στην Ανατολή, εμείς ακούγαμε πως θα κατορθώσουμε να ανοίξουμε ένα υφαντουργείο. Αυτός είναι ο λόγος, που σήμερα βλέπει κανείς στις παραδοσιακές βιομηχανικές ζώνες της Αθήνας (Κηφισού, Πειραιώς), αλλά και ολόκληρης της Χώρας, εικόνα ερημωμένων κτιρίων. **Μετά τη 10ετία του 70, δεν κατορθώσαμε να μεταλλαχθούμε, από μια ελαφρά βιομηχανοποιημένη οικονομία, σε μια οικονομία πρωτότυπων, μοναδικών και ανταγωνιστικών Υπηρεσιών.** Σημειώνω εδώ, ότι σε όλες τις ανεπτυγμένες χώρες της Δύσης, πάνω από το 70% του ΑΕΠ αναφέρεται στις Υπηρεσίες.

Το Νοέμβριο του 2008, η Ελληνική Εταιρεία Logistics διοργάνωσε ένα συνέδριο, με τίτλο «ΚΥΡΙΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ LOGISTICS ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ». Επρόκειτο για μια σούπερ ρεαλιστική, ελπιδοφόρα και εμπνευσμένη πρόταση. Τι έκαναν οι ηγέτες μας ; Ότι είδατε είδα. Κάποιος υφυπουργός που εμφανίστηκε, προλόγισε για 5 λεπτά και αποχώρησε. Φαίνεται θα είχε κάτι καλύτερο να κάνει.

Κλείνω με κάποια ρητά (διαλέξτε) : «Ο Θεός να βάλει το χέρι του» (επίσημη ανεργία σήμερα 11%) / «Ο σώζον εαυτόν σωθήτο» / «Ο παθός – μαθός» / «Στερνή μου γνώση να σ' είχα πρώτα»